

ANTISEMITISM

Antisemitism är fördomar och hat mot judar. Antisemitism kommer till uttryck som attityder och föreställningar, men också som handlingar, till exempel diskriminering och våld som riktas mot judar. Antisemitismen bygger till stor del på föreställningar om judar som har djupa historiska rötter. De har förts vidare genom århundradena, och har förändrats och anpassats efter nya omständigheter.

Under medeltiden blev judar till exempel förföljda, trakasserade, mördade och utkastade från många kristna områden i Europa. Idén om att judarna hade dödat Jesus låg delvis bakom det, men det var bara en av många ologiska och absurda förklaringar till varför judar hatats. Antisemitismen har manifesterat sig på så många sätt genom historien att den påminner om ett dödligt virus som muterar och sprider sig.

Gamla antisemitiska föreställningar har inte försvunnit. I stället har nya lager lagts på dom gamla. Under medeltiden anklagades judar för att kidnappa kristna barn för att använda deras blod i ritualer. På 2000-talet har den israeliska armén anklagats för att ha stulit organ från döda palestinska barn.

Det mest extrema exemplet på antisemitism är *Förintelsen*, då omkring sex miljoner judar mördades. Många av Sveriges judar är här på grund av Förintelsen. Dom kom hit strax före andra världskriget, räddades under kriget eller kom som flyktingar till ett land som aldrig blev ockuperat av nazisterna.

Även idag är antisemitism ett allvarligt problem i Europa och i Sverige. Undersökningar visar att fördomar om judar finns i alla befolkningsgrupper och i alla politiska läger, från höger till vänster. Ofta är fördomarna särskilt starka i högnationalistiska grupper. I Sverige förekommer även antisemitiska uppfattningar bland delar av de befolkningsgrupper som har rötter i Mellanöstern och Nordafrika -från länder där kritik mot Israel blandas med antijudiska uppfattningar.

Israel har för en del blivit synonymt med judar. Så när Israel-Palestinakonflikten förvärras så ökar ofta antisemitismen. Kritik av Israels politik är inte i sig antisemitism. Men kritiken blir antisemitisk om den använder antijudiska fördomar och myter. Den blir också antisemitisk om den riktas mot judar som grupp och gör judar i Sverige ansvariga för den israeliska regeringens politik. Judar runt om i världen är ingen enhetlig grupp. De är medborgare i de länder de bor i. De har olika uppfattningar om konflikten och de har inget ansvar för vad Israels regering gör. Många unga judar vittnar i dag om att dom inte vågar visa eller säga att dom är judar. Dom är rädda för reaktionerna eller för att dom fått ta emot grova trakasserier.

I *Esters bok*, en av böckerna i den hebreiska bibeln, berättas om *Haman* som ville utrota alla judar i Persien. Han sa till kungen att det fanns ett folk med egna lagar som inte följde rikets lagar. Sanningen var att judarna hade sina egna lagar, men dom bröt inte mot kungens lagar. Haman blandade sanning och lögn för att få med kungen på sin idé om att skriva under judarnas dödsdom. I berättelsen är det Ester som räddar judarna genom sitt mod – hon avslöjar att hon är judinna i precis rätt ögonblick. Varje år läser judar världen över den här texten under helgen *Purim*. Dom firar då att det som kunde ha slutat i förintelse istället ledde till räddning och överlevnad.

I dag behöver det svenska samhället stå upp för sin judiska minoritet och visa att man kan leva öppet som jude här – utan att gömma det eller vara rädd för vad som händer om man visar det. Det måste vara okej att vara en stolt jude i Sverige.

Källor:

Boken *@StoltJude* – om judiskt liv i Sverige (Samuel Adler) som har getts ut av Judiska Ungdomsförbundet i Sverige

Undervisningsmaterialet [Antisemitism – då och nu](#) (Forum för levande historia)